آغاز جشنواره منطقه‌ای سینمای جوان بوشهر- خلیج فارس

جدول برنامه شصت‌وششمین جشنواره منطقه‌ای سینمای جوان بوشهر- خلیج فارس منتشر شد. شصت و ششمین جشنواره منطقه‌ای سینمای جوان بوشهر- خلیج فارس، سه‌شنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۲ به میزبانی انجمن سینمای جوانان ایران- دفتر بوشهر و به دبیری عبدالرحیم افروغ، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بوشهر در مجتمع فرهنگی- هنری ۹ دی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بوشهر آغاز می‌شود. در این دوره از جشنواره منطقه‌ای ۶۳ فیلم کوتاه داستانی، تجربی، مستند و انیمیشن از ۱۱ استان گلستان، مازندران، قزوین، البرز، زنجان، اردبیل، تهران، آذربایجان شرقی و کردستان، گیلان و بوشهر به رقابت می‌پردازند. سه روز ابتدایی جشنواره، فیلم‌ها طبق زمان‌بندی در جدول اکران می‌شود و در روز پایانی جشنواره، جمعه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۲ اختتامیه جشنواره برگزار خواهد شد. کارگاه «ایده تا تولید»، نشست تخصصی «انتقال تجربه با تاکید بر ایده اصلی فیلم»، «کارکرد دوگانه عکاسی و فیلمبرداری در دوربین‌های دیجیتال» و پیچینگ آثار کارگردان‌های منتخب جشنواره از رویدادهای جانبی جشنواره منطقه‌ای بوشهر است. در مجموع ۶۱ فیلم کوتاه در شصت‌وششمین جشنواره منطقه‌ای سینمای جوان بوشهر- خلیج فارس رقابت خواهند کرد که این آثار به تفکیک بخش‌های داستانی، مستند، پویانمایی و تجربی به ترتیب ۴۱، ۹، ۵ و ۶ اثر بوده است./ایسنا

جام جم
فیلم کوتاه ۱۱
SHORT FILM
دوشنبه ۴ اردیبهشت ۱۴۰۲ شماره ۶۴۷۰

گفت‌وگوی «جام جم» با محمدجواد موحد، مدیرعامل باشگاه فیلم سوره

دهه هشتادی‌ها فیلمساز می‌شوند

آرزو نعمتیان
گروه فرهنگ و هنر

تازگی به عنوان یکی از چهره‌های هنر انقلاب تقدیر شد، محمدرضا خردمندان کارگردان فیلم بیست و یک روز بعد، امیرعباس ربیعی کارگردان فیلم‌های ضد و لباس شخصی، رضا زهتابچیان کارگردان فیلم دیدن این فیلم جرم است و... از جمله استعدادهای جوان فیلمسازی در سال‌های اخیر هستند که فارغ از تاثیرپذیری از جریان جبهه فرهنگی انقلاب و الگوهای مطرح سینما، در حوزه هنری و باشگاه فیلم سوره به رشد و بالندگی رسیدند. اینها ثمره جوان‌گرایی، کشف و شناسایی استعدادهای جوان و بهره‌مندی از ظرفیت‌های تازه در سازمان سینمایی حوزه هنری و باشگاه فیلم سوره است که در چند سال اخیر به عنوان اولویت این نهاد در دستور کار قرار دارد. در گسترش برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی علاقه‌مندان به هنر و سینمای متعهد، به قشر نوجوان و دهه هشتادی‌ها هم توجه ویژه شده تا آنها در آینده‌ای نزدیک و پس از تکمیل آموزش‌های لازم امکان فعالیت فیلمسازی و بروز خلاقیت‌ها و ورود به فیلم کوتاه و سینمای بلند و حرفه‌ای به عنوان استعدادهای نوظهور را داشته باشند. طرح «کاتینو» یکی از این راه‌ها و فرصت‌های ایجادشده برای نوجوانان و جوانان علاقه‌مند به فیلمسازی است که محمدجواد موحد، مدیرعامل باشگاه فیلم سوره در گفت‌وگو با جام جم درباره شیوه و جزئیات آن توضیحاتی می‌دهد.

ابتدا از فعالیت‌های باشگاه فیلم سوره و طرح «کاتینو» بگویید؟

کاتینو محصول جدید و نوپای کات است، بدین شکل که ما بعد از جابه‌جایی مدیرعامل در سال ۱۳۹۹ یک بازنگری به طرح کات داشتیم. دوره‌ای که فیلمسازان به آن ورود می‌کردند و پس از غربال‌های مختلف تا رسیدن به یک محصول خوب و حرفه‌ای در کنار ما می‌ماندند؛ اما همان‌طورکه از اسم کاتینو پیداست، این طرح، نوپا و جوان است؛ پس باید در قدم اول برای رسیدن به آرمان‌های کاتینو، رده‌بندی سنی را که در کات داشتیم اصلاح می‌کردیم، چراکه در جریان کات سن ورود دوستان فیلمساز در آن بسیار بالا بود و بالطبع طول عمر هنری‌شان در سینما کم می‌شد. به‌طور مثال کسی که در ۴۰ سالگی وارد سینما می‌شود، در بهترین حالت فقط ۲۰ سال می‌تواند به سینما خدمات دهد و هنر خودش را عرضه کند؛ برهمین اساس، تصمیم بر شرط سنی برای ورودی‌های کاتینو گرفتیم اما همچنان در مسیر کات به کارمان ادامه دادیم و ورودی از سنین بالا هم داریم. درواقع وظیفه کاتینو تامین هنرجو برای دوره‌های کات است. ما پیش از این برای جذب ورودی دوره‌های کات به دانشگاه‌های هنر، صداوسیما یا هنرستان‌های هنر و... مراجعه می‌کردیم اما الان یکی از مراحل جذب هنرجو را خودمان با دوره‌های کاتینو طراحی کرده و پیش می‌بریم.

> **کارکردن با بچه‌هایی که در رده سنی پایین قرار دارند، بسیار جذاب است اما تا حدی بلاتکلیف هستند، چراکه این بچه‌ها نمی‌دانند می‌خواهند سینما را ادامه بدهند یا نه!**

یعنی پیش از ورود به کات، دوره‌های آموزشی یا توانمندسازی برای هنرجویان برگزار می‌کنید؟

دوره‌های کات، کاتینو و اصلا باشگاه فیلم سوره جایی برای آموزش دیدن نیست. باشگاه فیلم سوره به این دلیل فعالیت می‌کند که آموزش‌ها را تکمیل کند یا به افرادی که پیش از این در مراکز دیگر آموزش دیده‌اند، اجازه تجربه بدهد ولو این‌که هنرجوها در آثاری که می‌سازند شکست بخورند.

با این اوصاف، می‌توانیم کاتینو را یک آزمون و دوره تجربه برای ورود به کات بدانیم اما با شرایط خاص. درست است؟

دقیقا. ما پیش از این، برای ورودی‌های کات به هنرستان‌ها، دانشکده‌ها و دیگر مراکز مراجعه می‌کردیم، الان خودمان یک مرحله پیش‌تر فراخوان می‌دهیم، افراد را شناسایی می‌کنیم و سپس دست همکاری می‌دهیم اما این بار برخلاف دوره‌های کات با شرط محدودیت سنی. در این جریان، باز هم مثل سابق وارد محافل آموزش هنری شدیم و هنرجویان ۱۷ تا ۲۴ ساله را شناسایی کردیم، باشگاه فیلم سوره را به آنها معرفی کردیم و خواستیم اگر دوست دارند در دوره‌های کاتینو همراه ما شوند؛ البته شرط ورود ما جدا از رده سنی، ساخت یک فیلم است که لزومی هم ندارد چندان حرفه‌ای باشد. یعنی اگر شما با گوشی تلفن همراه‌تان هم فیلم ساخته و استانداردها را رعایت کرده باشید، همراه مسیر کاتینو هستید.

دوره‌های کاتینو چگونه شکل گرفت و پیش رفت؟ در هر دوره چه تعداد به شما برای ساخت فیلم مراجعه کردند؟

در دوره اول ۱۹۰ نفر ثبت‌نام داشتیم که از این تعداد ۱۰۰ نفر به مصاحبه رسیدند و پس از جلسات متعدد از میان آنها ۲۲ یا ۲۳ نفر انتخاب شدند. گمان ما در دوره اول این بود که خروجی هر دوره از کاتینو یک یا دو نفر بیشتر نمی‌شود اما از آن ۲۲ نفر، ۱۲ نفر به ساخت فیلم رسیدند و این یعنی تقریبا پنج برابر بیشتر از پیش‌بینی اولیه ما در موسسه باشگاه فیلم سوره. ما در آن سال به این دوستان پنج میلیون تومان دادیم که فیلم‌های خودشان را به سرانجام برسانند و درنهایت، از آن ۱۲ نفر پس از ساخت فیلم، هفت نفر وارد مسیر سینما و تلویزیون شدند؛ البته بقیه دوستان که به مرحله فیلم‌سازی نرسیدند از سمت مجموعه طرد نشدند، بلکه این امتیاز را دارند که باز هم وارد میدان شوند و آن هزینه پنج میلیون تومانی را بگیرند و یک بار دیگر فیلم بسازند. چراکه اعتقاد داریم با یک محصول نمی‌شود هنرآدم‌ها را قضاوت کرد.

دور دوم به چه صورت بود؟

برای دور دوم در سال ۱۴۰۰ با انگیزه مضاعفی با ۱۷۰ نفر ثبت‌نامی و درنهایت همکاری ۲۰ نفر شروع به کار کردیم و هرآنچه ضریب خطا در دوره اول بود، در این دوره حذف و تا حدودی کم و به دنبال آن، دوره سوم کاتینو را آغاز کردیم؛ البته در ابتدای برگزاری دوره سوم، کمی عقب‌نشینی داشتیم و گمان‌مان بر این بود که شاید به تعداد نفرات چشمگیری نرسیم اما بعد از امکان‌سنجی دوستان در هنرستان‌ها و دانشکده‌ها، به برگزاری دور سوم ترغیب شدیم.

یعنی قصد داشتید که دیگر طرح کاتینو را ادامه ندهید؟

نه به این معنا! اما بعید می‌دانستیم که پس از برگزاری دو دوره، دیگر کسی در تهران یا شهرهای حومه باقی مانده باشد که یک بار حداقل اسم کاتینو را نشنیده باشد.

برنامه‌های‌تان برای دوره سوم کاتینو باتوجه‌به امکان‌سنجی و پشت سر گذاشتن دو دوره از آن چه‌بود؟

در دوره سوم کاتینو، دو گروه و دو دوره عملی و توانمندسازی داریم؛ یک دسته افرادی هستند که فیلم حرفه‌ای‌تر ساختند و وارد کاتینو شدند که برگزاری دوره‌های توانمندسازی را برای آنها درنظر گرفتیم و یک دوره برای آن دسته از افرادی داریم که با تلفن همراه فیلم ساختند ولی آدم‌های مستعدی هستند. ما آنها را حذف نکردیم، بلکه برای‌شان کارگاه عملی برگزار می‌کنیم و کنارشان هستیم.

به شرط محدودیت سنی برای ورود به کاتینو اشاره کردید، یعنی الان شما با جوانان و نوجوانان بیشتر سروکار دارید که اکثرا دهه هشتادی هستند؟

بله. ورودی‌های کاتینو یعنی هنرجویان دوره اول که به ساخت فیلم رسیدند، متولدین سال‌های ۷۸ تا ۸۲ بودند، دوره دوم بین سال‌های ۷۹ تا ۸۳ و دوره سوم همه تقریبا دهه هشتادی هستند. این دوره از کاتینو مختص دهه هشتادی‌هاست. یک اتفاق مهم در باشگاه فیلم سوره که با وجود کاتینو رقم خورد، ایجاد گعده دوستانی است که اکثرا دهه بیست عمر خود را تجربه می‌کنند و سال‌ها فرصت دارند جهان را با عینک خودشان ببینند و بسیار سریع وارد عرصه سینما و ساخت فیلم شوند. در این میان، گاهی یک نفر برای رسیدن به ایده‌آل‌های یک فیلمساز هفت سال زمان می‌خواهد ولی گاهی مواقع یک نفر در ۲۳ سالگی به آن پختگی در ساخت فیلم می‌رسد. ما در این دوره‌ها، ابوالفضل ساعی مهربانی را داشتیم که در ۱۶ سالگی در کاتینو۱ فیلم ساخت. او هنوز دبیرستانش را هم تمام نکرده بود که جایزه فیلم مدرسه را کسب کرد و بعد از ساخت فیلم بود که در کنکور شرکت کرد.

> **کاتینو ممکن است در آینده دیگر برگزار نشود یا تبدیل به یک رویداد دوهفته‌ای با حضور هنرجوهای کاتینویی در یکی از اردوگاه‌های شهر شود. دلیل این توقف هم این است که کاتینو یک ابداع است، نه یک اختراعِ جدید**

کارکردن با بچه‌های دهه هشتادی که نوجوان و جوان هستند و پرشور، سخت است؟

هم سخت است و هم شیرین. درواقع کار کردن با بچه‌هایی که در رده سنی پایین قرار دارند، بسیار جذاب است اما یکی از آفت‌های کار کردن با آنها هم این است که در کنار استعدادی که دارند تا حدی بلاتکلیف هستند، چراکه این بچه‌ها نمی‌دانند می‌خواهند سینما را ادامه بدهند یا نه! به دنبال علاقه‌شان باشند یا پول!

و اگر با شما در باشگاه فیلم سوره بمانند، چه آینده‌ای در انتظارشان است؟

هریک از هنرجوها طی یک دوره، چهار یا پنج فیلم می‌سازند که با پایان هر دوره، هنرجوها براساس فیلم‌های کلاسیکی که ساخته‌اند از سوی اعضای هیات‌مدیره رتبه‌بندی می‌شوند و مبلغی برای ساخت یک فیلم حرفه‌ای به آنها تعلق می‌گیرد تا با ساخت اثری حرفه‌ای‌تر وارد کات شوند و به آن ایده‌آل اصلی باشگاه فیلم سوره برسند.

به‌عنوان مدیرعامل باشگاه فیلم سوره، آینده کاتینو را چگونه می‌بینید؟

کاتینو ممکن است در آینده دیگر برگزار نشود یا تبدیل به یک رویداد دوهفته‌ای با حضور هنرجوهای کاتینویی در یکی از اردوگاه‌های شهر شود. دلیل این توقف هم این است که کاتینو یک ابداع است، نه یک اختراع جدید که بخواهیم همیشه آن را نگه داریم. به زعم من، کاتینو تا وقتی جوابگوست که بدیع و نو باشد، آینده افرادی که با ما در کاتینو همراه هستند، همان مسیر کات و ایده‌آل باشگاه فیلم سوره است.

آرزوی شما برای باشگاه فیلم سوره و هنرجویانی که به‌واسطه کاتینو وارد عرصه فیلمسازی می‌شوند، چیست؟

کات باید به جایی برسد که اگر روزی ۱۰ فیلم در جشنواره فیلم فجر وجود دارد، ما بگوییم که ۴۰ درصد آن محصول باشگاه فیلم سوره است و برند فیلم اول‌سازی متعلق به باشگاه باشد.

نگاه

زندگی پهلوان ایرانی در سینما

۳۱ فروردین ماه پایان زندگی خلیل عقاب، پهلوان شهیر ایرانی بود که در ۹۹ سالگی درگذشت. او در حالی در تاریخ فرهنگ و هنر ایران جاودانه شد که سال‌ها عمر خود را صرف هنرهای نمایشی کرد و حتی سابقه بازی در هفت فیلم سینمایی را نیز در کارنامه داشت و کمتر به زندگی و منش او پرداخته شد.

گرچه در این سال‌ها مستندهای مختلفی از ثبت رکوردها و فعالیت‌های نمایشی خلیل عقاب ثبت شد اما هیچ‌کدام به سرانجامی که باید نرسیدند و در زمینه پخش و دیده شدن راه به جایی نبردند که نتیجه آن شناخت کم جوانان از این رکورددار هنرهای نمایشی و ثبت نام او در کتاب گینس است.

در حالی که امروز ۴ اردیبهشت ماه پیکر خلیل طریقت‌پیما با نام هنری خلیل عقاب در شهر شیراز به خاک سپرده می‌شود، قرار است آخرین مرحله از تصویربرداری مستند آشیانه عقاب به کارگردانی مریم اسلوبی که به زندگی و کارنامه حرفه‌ای و هنری او می‌پردازد، به پایان برسد.

اسلوبی، کارگردان این مستند در این باره گفت: در مدت ده سال همراهی با پهلوان خلیل عقاب سعی کرده‌ام در ثبت و به یادگار گذاشتن قسمتی از خاطرات این اسطوره ورزشی و فراز و نشیب‌های زندگی‌اش، تمام تلاشم را انجام دهم. قرار بود در این مستند تمام زندگی خلیل عقاب را طی این سال‌ها دنبال کنیم و به همین دلیل تصویربرداری این فیلم یک دهه به طول انجامید که سرانجام با سکانس خاکسپاری او این فیلم به پایان می‌رسد. قصد دارم تا تابستان مراحل فنی این فیلم را به پایان برسانم تا برای اکران آماده شود.

اسلوبی درباره تفاوت‌های این مستند با سایر آثاری که درباره خلیل عقاب ساخته شده است، گفت: این مستند به حقیقت زندگی خلیل عقاب می‌پردازد و آنچه که کمتر از زندگی او شنیده‌ایم. چون تاکنون آنچه از او منتشر شده است، بیشتر آرشیو خبری است.

پهلوان خلیل عقاب متولد فروردین ۱۳۰۳ در شیراز و دارنده رکورد گینس و اولین پایه‌گذار سیرک بین‌المللی در ایران به ۳۷ کشور سفر کرد و موفق به کسب افتخارات بسیاری در زمینه‌های ورزشی و نمایشی در عرصه‌های بین‌المللی شد.

پهلوان خلیل عقاب در کودکی به ورزش‌های باستانی و زورخانه‌ای پرداخت و سپس با انجام کارهای زورآزمایی و خارق‌العاده توانست توجه بسیاری از فیلمسازان زمان خود را جلب کند و در بسیاری از فیلم‌های سینمایی آن دوران به ایفای نقش بپردازد.

او سپس به دعوت سیرک‌های بنام و بزرگ بین‌المللی به خارج از کشور رفت و توانست در این سال‌ها تلاش، سیرکی با ۶۰ هنرور برپا کند. خلیل عقاب در اوایل دهه ۷۰ شمسی به دعوت دولت وقت در ایران به تهران بازگشت و توانست اولین سیرک بین‌المللی را در ایران پایه‌گذاری کند.

او تا اواخر دهه ۹۰ شمسی همراه پسرش ابراهیم عقاب، به برگزاری سیرک پرداخت و به‌عنوان «پدر سیرک ایران» شناخته شد.

خلیل عقاب در سال‌های پایانی عمرش به زادگاهش شیراز بازگشت و ورزشگاه و زورخانه‌ای جهت یادبود و تقدیر از افتخارات او، در شیراز به نام «پهلوان خلیل عقاب» نامگذاری شد. بنیاد و موزه‌ای نیز به نام و یاد این اسطوره به همت حسین غرقی، مدیر ورزش‌های پهلوانی و زورخانه‌ای استان فارس برپا شده است. پهلوان خلیل امروز ۴ اردیبهشت در محل ورزشگاه و زورخانه‌ای که به نام اوست به خاک سپرده خواهد شد.

فیلم کوتاه

در پاتوق فیلم‌کوتاه چه می‌گذرد؟

فیلم کوتاه به گروهی از فیلم‌ها و آثار هنری گفته می‌شود که نسبت به فیلم بلند، هم زمان بسیار کمتری دارد و هم با بودجه بسیار کمتری ساخته می‌شود. از این رو چهارمین جلسه از هشتمین فصل پاتوق فیلم کوتاه، فردا با نمایش چهار فیلم کوتاه داستانی در پردیس سینمایی بهمن به کار خود ادامه می‌دهد. در این جلسه قرار است فیلم‌های کوتاه «شبی سیصد» به کارگردانی محسن نجفی‌مهری، «برفک» به کارگردانی پگاه انصاری، «عزیز» به کارگردانی مهدی برزگی و «بازخواهم گشت» به کارگردانی جیووانی بوفالینی به نمایش درآید. در این رویداد سعید هاشم‌زاده، منتقد سینما به‌عنوان کارشناس جلسه پنجم، پس از اکران آثار با کارگردان‌های فیلم‌های کوتاه به نمایش درآمده به گفت‌وگو می‌نشیند و آثار را مورد تحلیل و بررسی تخصصی قرار می‌دهد. اجرای این برنامه را مصطفی ساجدی بر عهده دارد. پنجمین جلسه فصل هشتم پاتوق فیلم کوتاه با همکاری موسسه فرهنگی، تبلیغاتی بهمن سبز- پخش رویش، دوشنبه ۴ اردیبهشت ۱۴۰۲ ساعت ۱۵ در پردیس سینمایی بهمن برگزار می‌شود و شامل نمایش آثار و جلسه نقد و بررسی خواهد بود.

رویداد

«ایساتیس» در جشنواره درخت طلایی فرانسه

فیلم مستند سینمایی «ایساتیس» به کارگردانی علیرضا دهقان در ادامه حضور جهانی خود به هفتمین جشنواره بین‌المللی مستند درخت طلایی فرانسه راه یافت و در این جشنواره به رقابت خواهد پرداخت. از بین فیلم‌های رسیده به جشنواره از سراسر دنیا، ۱۶ فیلم در بخش مستند بلند انتخاب شدند که «ایساتیس» به نمایندگی از ایران در این جشنواره حضور دارد. هفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند درخت طلایی اول تا سوم اردیبهشت در پاریس برگزار می‌شود. موضوع هفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند درخت طلایی «ریشه‌های فرهنگ» با تمرکز بر زیستگاه، انسان و طبیعت، تغییرات اجتماعی و محیط‌زیست است. «ایساتیس» مستندی شاعرانه از بخشی از فرهنگ ایران به روایت چهار عنصر طبیعت است. در خلاصه این فیلم آمده است: «داستان دست‌های مردمانی که از خاک کیمیا ساختند و از نیستی به هستی رسیدند. داستانی کهن از منزلت حقیقی آب؛ از اندیشه‌های نو در رانش آب. داستان پر فراز و نشیب شهری که قرن‌هاست چون عقیق بر دل خاک خشک و خالی کویر می‌درخشد؛ داستان گفت‌وگوی مهربان ادیان و عطر ایمان»./ صبا

کلیک

درخشش دانش‌آموز ایرانی در عکاسی جهان

یک قطعه از آثار کوچک‌ترین عضو خانه عکاسان جوان مورد پذیرش گروه داوری بیست و چهارمین مسابقه و نمایشگاه بین‌المللی عکاسی «فوتوکاپ ۲۰۲۳» در کشور آلمان قرار گرفت. در این مسابقه که در چهار بخش رنگی، تک‌رنگ، طبیعت و سفری برگزار می‌شود، زهرا عطریانی به عنوان تنها نماینده جمهوری اسلامی ایران با عنوان «خانواده» در این نمایشگاه حضوری بی‌سابقه را رقم زد. عکس‌های پذیرفته‌شده علاوه بر گالری شهر فیلدراشتات، همزمان در سه گالری کوشرتال، نکارتال و رمشتال در آلمان به نمایش گذاشته می‌شود.